

Рукопис опубліковано:

Захаркін О.О. Оцінка вартості банківського бізнесу [Текст] / О. Захаркін, В. Чепурний, Ю. Коробкіна // Всеукраїнська наукова Інтернет-конференція "Реформування банківської системи в контексті глобалізаційних процесів". – 27 листопада 2012 р., – Тернопіль: Вектор. – С.243–245.

Олексій ЗАХАРКІН

докторант кафедри економіки та бізнес-адміністрування,

Вадим ЧЕПУРНИЙ, Юлія КОРОБКІНА

магістранти факультету економіки та менеджменту

Сумський державний університет

ОЦІНКА ВАРТОСТІ БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ

Необхідність оцінки вартості банківського бізнесу виникає в процесі визначення інвестиційної привабливості банків під час процедур їх купівлі-продажу, зміни форми власності, та інших формах реорганізації.

Сучасна теорія оцінки розглядає три основні підходи для визначення вартості банківського бізнесу: витратний, доходний, порівняльний (ринковий). Кожен з яких використовує окремий тип інформації: доходи сучасного та майбутніх періодів, балансову вартість, вартість бізнесу-аналога [1, 2].

Розглядаючи проблеми оцінки вартості бізнесу більшість науковців основну увагу приділяють особливостям дохідного і витратного підходів. Оцінка банку з використанням доходного підходу являє собою визначення вартості майбутніх доходів, які виникнуть у результаті діяльності банку і (можливого) подальшого його продажу. Отже, оцінка з позиції доходного підходу багато в чому залежить, які перспективи має оцінюваний банк [3].

Однією з основних проблем, що виникає при використанні доходного підходу, є прогноз майбутніх доходів. Для розрахунку величини вартості банку в межах даного підходу важливим є отримання достатньо точних даних щодо майбутніх доходів банку, що породжує певні складності. Основними методами даного підходу є метод дисконтування грошових потоків та метод капіталізації.

Сутність витратного підходу полягає в тому, що банк розглядається як майновий комплекс, який використовується для здійснення банківської діяльності. При цьому вартість визначається шляхом переоцінки ресурсів, що були витрачені на створення банку. Для розрахунку при цьому використовують

дані балансу банку на дату оцінки. Найбільш поширеними методами витратного підходу є метод чистих активів та метод ліквідаційної вартості банку і т.д. [3].

Порівняльний метод передбачає використання інформації про сучасну ринкову вартість бізнес-аналогів, що дає можливість об'єктивно оцінити діючий бізнес з урахуванням реальної ринкової ситуації.

Разом з тим, більшість підходів до оцінки бізнесу ґрунтується на статичних показниках які не дають вичерпної інформації про темпи розвитку банку, та не можуть визначити його реальний ринковий потенціал, що обумовлюватиме надходження прибутку від подальшої діяльності або продажу.

Тому, для встановлення адекватної вартості банківського бізнесу нами пропонується використовувати інтегрований показник вартості, розрахунок якого базується на використанні принципів як дохідного так витратного підходів, що дозволить врахувати більший спектр інформації. Даний показник можна розрахувати за формулою:

$$IPV = \left(\sqrt{\frac{FR_n}{(1-i)}} * A \right) * k_{очік} \quad (1)$$

де IPV - інтегрований показник вартості банківського бізнесу;

FR_n – фінансові результати банку в останньому періоді n ;

i – темп приросту фінансового результату (FR_n);

A – балансова вартість банку, розрахована методами витратного підходу;

$k_{очік}$ – коефіцієнт очікування.

Використання дохідного підходу в цій формулі ґрунтується на застосуванні моделі Гордона, та враховує темпи приросту фінансового результату, які можна визначити таким чином:

$$i = \frac{FR_n}{FR_{n-1}} - 1 \quad (2)$$

Це дає можливість розширити спектр об'єктів оцінки і робить її придатною для визначення вартості українських банків.

Коефіцієнт очікування характеризує темпи зміни банківського капіталу за декілька останніх періодів, тобто прогнозує можливу динаміку розвитку банку. Для більш точного аналізу доцільно враховувати динаміку показника банківського капіталу за 4 – 6 років. В результаті проведених досліджень було розраховано коефіцієнт очікування для деяких українських банків (табл. 1).

Таблиця 1 – Темпи зміни банківського капіталу

Рік	Банк				
	Приватбанк	Ощадбанк	ОТП банк	ПУМБ	Укрсоцбанк
2009	1,241	1,058	1,381	0,752	1,320
2010	1,129	1,013	1,115	1,156	1,031
2011	1,411	1,061	0,95	1,524	0,971
<i>Кочік</i>	1,260	1,044	1,149	1,144	1,107

Таким чином можна зробити висновок, що запропонований підхід визначення вартості банківського бізнесу дозволяє інтегрувати в собі результати, отримані різними методами оцінювання, та врахувати динаміку розвитку банку, що робить результат оцінки більш об'єктивним.

Література:

1. Олексіч Д. В. Методичні засади оцінки вартості банківського бізнесу на основі методу ринкової економічної доданої вартості / Д. В. Олексіч // Збірник наукових праць "Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України" – 2011. – № 3.

2. Шевчук О.В., Опційний метод оцінки бізнесу / О.В. Шевчук, А.В. Зименко // Збірник наукових праць "Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України" – 2008. – № 2.

3. Яременко Н.С. Оцінка вартості банку в Україні: основні підходи та можливість їх використання / Н.С. Яременко // Збірник наукових праць "Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України" м. Суми; Електронний доступ
http://www.uabs.edu.ua/images/stories//docs/K_EK/Yaremenko_004.pdf